

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus, Dissapte 8 d' Octubre de 1898

Núm. 3.718

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes Ptas. 1
n provincies trimestre 3'50
Extranger y Ultramar 7
Anúncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

Farmàcia Serra

12 ANYS

de continuades curacions y d'una acceptació general, son les millors proves pera demostrar que

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per crònica y rebelde que sia tota classe de

TÓS

La que paga més contribució de la provincia.

Fàbrica de flors artificials

DE

María Perpiñà

REUS.—CARRER MAJOR, NUMERO 22.—REUS.

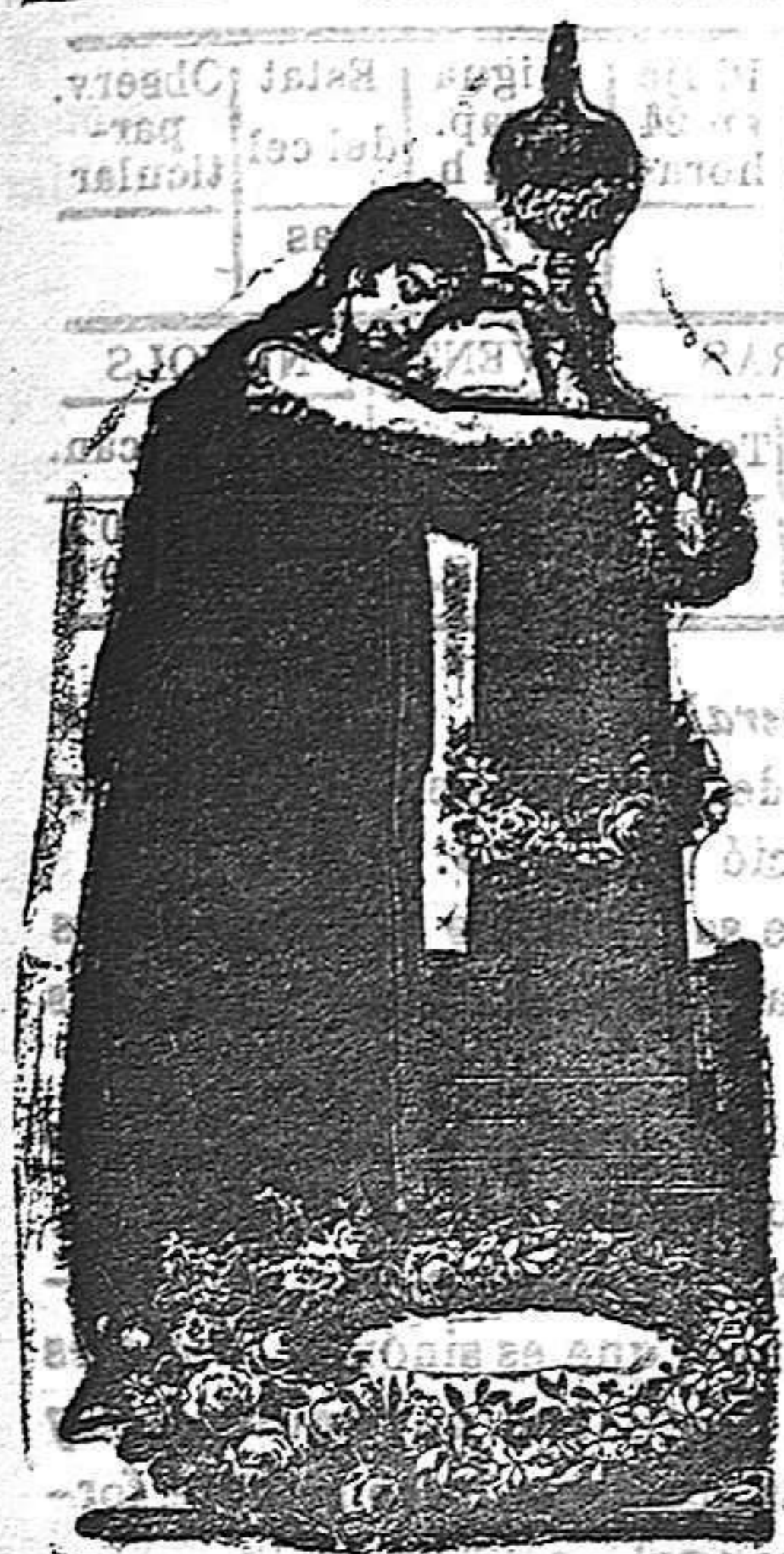
Com tots los anys en aquesta época hi ha un gran y variat surtit en coronas fúnebres, flors de seda, pluma, porcelana, zinch y tela impermeable; medallons de diferents formas y classes, creus, pensaments, y altres objectes artístichs que en lo dia dels morts, selen colocalse sobre las tumbas, com carinyós tribut dedicat a la memoria dels que foren.

Alta novetat en coronas de porcelana.

Se fan també tota classe d' inscripcions ab lletres brodadas, pintadas, y de paper, destinadas al propi objecte.

PREUS REDUHITS

Nota.—Se dibuixan cintas pera brodar inscripcions.

Seccio doctrinal

Alerta!

No hay mal que por bien no venga diuen els castellans y no van del tot errats, puig ab las tremendas sotregadas que acaba de rebre 'l desvalgut Estat espanyol li ensenyan lo camí, sempre legal, que deu haver de seguir un poble quan no 'l guia l' idea d' esclavitzar-se a un altre, a voltas més poderós que ell, y ab dret a la vida, que 's com si diguessim la Llibertat.

Puig si Cuba després de las mil y una insurreccions, sedenta de justícia, ha lluytat anys y mes anys per la mes completa autonomia dintre 'l domini d' Espanya, y ha acabat, com sab tothom, apesar dels incalificables sacrificis, ab la seva independència aquí 'n té la culpa?

Si l' arxipièlach filipi acaba de proclamarse en República, independent de la soberania d' Espanya, ab y tot els sobrehumans estorsos dels que valents lluytavan baix lo pabelló *gualdo y rojo*; y, Puerto-Rico, la petita antilla, *la más fiel de las más fieles a la madre patria* (?), com li deyan els rotatius madrilenys, ha deixat de formar part del algún dia poderós imperi colonial espanyol ¿a qui tenia de demanarne compte de tanta vergonya?

Si 'l conjunt de perlas mediterràneas, las islas Balears demostren sentir fonda simpatía per una altre nació de que 'ls catalans forman part é iguals corrents semblan sentir los pacífichs habitants de las Canarias totes, a món humil parer crech que será inútil preguntar quins son els motius que induheixen al moviment d' hostilitat envers l' atribulada Espanya en tan oportuns moments. Prou que ho sabem y 'ls seus efectes sentim tots! Lo malehit centralisme que 'ns acapara fins al extrem de negarnos lo més sagrat de la terra...

Ja fora hora de que 'ls governants se ficessin sobre si y mirassin lo benestar d' aquest tant liberal com sofert poble!

Que escolti quan menos una vegada la veu de la Raó, que 's la veu de nostra idolatrada Catalunya. Los resultats ho imposan....

Ara ab la tan discutida cuestió del desarme general europeu se 'ns aménassa desde 'l Nort de la vella Europa. Potser hi guanyarem ¡Potser que nó! ¡Veu-rém!!

Se diu que la poderosa Alemanya ha dit a la vehina república que s' adherirá a la proposició del Zar si Fransa retira sas pretensions sobre l'Alsacia y la Lorena, a cambi d'allargar aquesta sas fronteras mes ensà dels Pirineus, que 's com si diguessim extender lo domini franch fins al platejat Ebre.

Ab aixó ¡alerta! que, de realitzar-se tan descabellat plan de las ambiciosas Alemanya y Fransa ¿a qui podríam donarne las gracias?...

Quan lord Salisbury diguè «Espanya está cridada a desaparèixer» alguna cosa sabia de tan trascendental problema...

S. BORRUT y SOLER.

Octubre 98.

Fulls de la vida per Santiago Rusiñol

En la ampla rotanda del Ateneo, de Barcelona, y devant d' un auditori distingidíssim que la omplia per complet, llegí ans d' ahir nit Santiago Rusiñol numerosos capítols del nou llibre seu que, ab lo títol de «Fulls de la vida», se posà ahir en venta en las llibreries de Barcelona.

Durant hora y mitja estiguè lo públich escoltant al senyor Rusiñol, y segurament que, sens sentirho sisquera, s' hauria passat allí tota la nit, donchs aquella sería de delicadíssimas sensacions, d' estats d' ànima grandement sugestius, d' alucinacions idealizadas, prenién en los llabis del lector un extraordinari relleu, un encant singularíssim.

La lectura de cada un dels fragments era coronada per grans y entusiastas aplausos, expressió del delectat ab que s' escoltava a Rusiñol.

Hens aquí alguns trossos del nou llibre, que no hem escullit, que hem prés al etzer.

Collecció del cor

Avui que está tant de moda colleccionar-ho tot; que fins hi ha qui colleccions montanyes que tinguin echos, qui colleccions estanys de Suïça, i qui bitllets de banch i mines i fàbriques de bicicletes, avui tam-

bé, si podia, faria una collecció: la collecció de records.

Tindria a casa, per exemple, aquells tacats cartipaos plens de ditades de tinta, que tant m' havien fet sofrir i costat tantes palmetades i estalviat tantes postres; aquell tinter ple de boles, i aquella ditrosa picarra ont els comptes mai sortien; tindria 'ls arbres que véiem per sobre del cel obert, com magre troç de paisatge que 'ns feya rumiar campanes i somnien en l'aire lliure; tindria la campaneta que senyalava 'l plegar i l' anar a córrer i la llibertat graduada; tindria un estel que tenia amb una lluna y un sol, i els cartons, i les baldufes, i un palmó ple de cireres, i una capsa d' aquarela plena de colors de sucre, i tota aquella quin-calla que 'ls bons Reis m' havien dut en aquelles nits d' insomni, però d' un insomni rosa.

A una altra secció hi hauria cert orgue escardalenc i malmés, que tocaria, al meu gust, una romança romantica, desvetllant fibres somortes de certs moments de vida; hi hauria flors desfuliades, que jo entendria lo que deien; hi hauria una escàparata tota plena de reliquies i retrats esgrogueits i confosos; hi hauria certes finestres am flors de certa manera; després, vistes de paisatge, com barcos y platges, que jo 'n sabria 'ls camins, i els nius a l' ombra, i el perfum de cada fulla; després, cartes am la lletra tremolosa; y cada soroll i olor sería un record de vida.

Més enllá, moltes receptes i una xinxeta de nit, i vistes de fondes, d' hostals i de carreteres; aquí un pannel de campanar; més enllá, una porta, un gall que cantés com un dia, un sortidor que plorés, una capseta de musica am cert remoreig de notes, una campana de poble on toquessin una posta, un calendari aturat a moments pue jo sabria, una creu de terme y moltes creas de cementiri.

I tota aquesta collecció, feta de deixes del cor, no mes sería per mi, sería 'l meu llibre d' hores; y com ningú l' entendria, el tindria ben tencat, i sería sol a llegir-lo.

Els amics del sostre

Havia passat molts dies malalt en el quarto d' una fonda; molts dies de febre, d' engunia... sempre en aquell mateix llit, amb el coll encarcerat, tenint de mirar sempre al sostre.

El quarto era blanc i una mica escrostonat; un quarto am caracter, am tres cromos: «La conversación de Recaredo», «Los amantes de Teruel» y l' «Hembarque de las tropas»; un mirall de caoba repujada; dos floreros am mitja mar de petxines; unes cortinetes fetes a prova de virtut acumulada; una tanqueta amb un tapete de retallets arrencats d' un mostruari d' indians; una alfombra de feltre amb una fera mansota estampada al mig de les flors inflades; i el sostre, amb un drap per *cielo raso*.

Com que apenes me podia bellugar, el sostre, aquell sostre, era per mi l' horitzó, la perspectiva i el paisatge, un paisatge ple de taques de goteres, de pluges retrospectives, de mapes i continents, amb isles i pedregars i tota una geografia.

Tot lo dia me mirava. Aixís que un raget de sol se escorria emrosint aquella fieraça del feltre, apal a mirar-se 'l sostre; aixís que ja no sabia ont enviar el pensament, cap al sostre falta gent! Aixís que 'ls ulls sem badeyen, ja 'l tenia allí al devant.

Tant el veig mirar, que un dia veig descobrir-hi un perfil, després unes curbes i una taca grossa que hi havia al mig del plafó 's va tornar un cap de dona; però do de dona vulgar, sinó una cara hermosíssima dibuixada per un pintor primitiu.

Aquella cara va fer-me buscar-ne d'altres, i no van tardar a sortir. A cada taca del sostre, o per davant, o giraea, o travessera, hi naixia un cap de dona, un cap ideal i fantestich que no s'assemblava de res a cap dona de la terra; un cap que no veia més que jo; un cap que era meu i que vivia amagat a la vista de tot-hom.

Vaig anar engolfant-me per entre d'aquelles isles, vaig seguir tot el terrenó explorable, i aviat d'aquelles càren varen sortir figures, figures senceres, dones velades, cavallers am mantell, guerrers amb armadura, sirenes (de pluja), peixos fantesmes b dracs amb ales, i monstres apocalíptics, i qué sé jo quantes visions que no veia ningú més; i aquell sostre tan deseri, entre aquelles parets llises, aquella fredor de quarto tot blanc i desfregat, se va poblar de tal modo, que ja començava a tèmper que tanta y tanta figura 'm sallarien sobre 'l lit, o que aquella dança fantástica 's convertís en insomni.

A l'últim vaig pasar-me bo, i, vés qui ho diria! quan després, al cap d'algun temps, vaig tornar en aquella fonda i vaig trobar que havien pintat el quarto i que aquell sostre era nèt, ai! anyorava aquelles cares aquelles taques, aquelles figures que conexia de vista i que estimava al meu modo, com figures carinyoses, que veient-me condolir, m'havien fet companyia.

Espigolant

La cartà de Filipinas que ans d'ahir copiàrem del *Diario de Barcelona* se completa ab la següent, que es de la mateixa procedencia: n'havém retirat alguns párrafos no pas perque siguin menos sabrosos, sino per que no 'ns ho permet l'espai de que disposém en aquesta secció.

Un dels primers fets que portaren a cap los Nort americans, aixó es, la publicació de la «Gaceta oficial» en anglés, prova l'interés y la passió que porta aquella rassa en la extensió del seu idioma: pera la gent que jutji de las cosas per lo seu exterior y ab lleugeresa, bó es posárloshi fets com aquestos al davant, pera que 's fassi cárrech de lo que significa la desaparició d'una llengua y també pera que sàpigam compendre lo que signifiquen los esforços, dels que, com nosaltres, volém a tota forsa defensarla.

En quant a la conducta de las autoritats espanyolas, no 'n volém dir una paraula.

¡Qué havém de dir! si al esposar tan sols un cuadro tan afictiu y tan vergonyós n'hi ha prou pera condemnar y malehir a tots quants ne son la causa.

De Cuba tenim en cartera notas de color encara més tristes; planas més humillants; cuadros més horrosos; ¡tant de bó que poguessim passar sense publicarlas! s'ha de cauterisar la llaga, y es precis demostrar a la gent que es aquesta indispensable y que s'ha de fer sens compassió ni sensibleria si no 's vol que aquí mateix, a casa nostra, en nostra aymada Catalunya 'ns passin tart ó aviat los mateixos horrors.

«Manila 23 d'agost.

Seguim vivint en lo més espantós dels desordres: aixó es lo caos y cóm acabi la present situació ningú ho sab, encare que tots ho temen. Los insurrectes campan per sos respectes, sense armas los de baixa classe, pero ab ellas los de certa categoria. Antoni Luna se passeja a cavall ab la escolta, lluhint orgullós la insignia y 'ls colors insurrectes en son sombrero, y a pesar de las ordres que 's diu han circulat pera que aquestos s'allunyessin de la capital y arrabals ¡a 20 kilòmetres!, segueixen ocupant armats los arrabals de Páco, Ermita, Malate, Tondo, sense deixar passar a ningú per allí que no tingui que pagar una forta contribució.

Merrit lo dia 20 va conferenciar ab en Jáudenes y li indicó la conveniencia d'armar altra vegada als espanyols, pera que, organisant tres columnas, anessin a desallotjar de sas posicions als rebeldes. Jáudenes, que desde 'l dia 13 s'ha empenyat a considerarse presoner de guerra, lo que no es cert, segons la capitulació, y en dir que no té cap autoritat, com si al entregár Manila hagués entregat l'Arxipiélach enter, digué que ho consultaria ab los quefes dels cossos, los quals s'hi han negat ródonament mentres la bandera estrellada oneji en las murallas de Manila.

Lo concepte d'espanyols é indís sobre las tropas yankees es tristíssim. En realitat no han sigut probats en combats y si han entrat a Manila no ha sigut més que per lo ferro y plom dels barcos de la seva escuadra.

No tenen instrucció militar, no hi respectes entre las classes y, sobre tot, diuhen los rebeldes que quan

entran en foch se tiran en terra y fugen, com ells han pogut véureho combatint jants. Nosaltres, fins are, sols coneixém un fet que no parla molt en favor d'aquestos soldats: lo 19 sortren 300 homes pera restablir a Santolon lo servey d'ayguas de la ciutat y tornaren sense conseguir lo seu objecte, perque 'ls rebeldes los hi prohibiren lo pas; de modo que continuém sense més aygua que la del cel, que, per fortuna segueix cayent y evitant que 'l sol corrompi las montanyas d'inmundicia que obstruixen los carrers de la ciutat tancada.

En aquesta segueixen entranthi quantas familias poden y fins no poguent, y en un recinte capás pera 10.000 ánimas ja ab apreturas, n'hi ha més de 30.000. ¿Qué va a passar aquí?

Los elements indi y yankee se temen y 's desprecian y 's odian y sols falta un pretext pera que vinguin a las mans, y si no ha succehit ja es per contemporizacions dels yankees, que no sé cóm van a respondre de la salvaguardia oferta *bata la fé y l'honor del exercit nort-america*.

Lo 20 aparegué en la calçada de la Concepción un yankee ab lo cap tallat. Lo dia anterior, a Tondo, un desgraciat vetera sutfi mort més horrible encare que la que vaig darne compte en ma anterior. Indígena brau y de molts anys de servey, son pit estava plé de creus; los rebeldes lo despullaren y li ompliren lo cos de creus fetas demunt la seva pell ab un ferro vermell fins que va morir, presa d'horribles dolors.

Per cert que el parlar del benemérit Cos de la veterana que fins lo dia 20 ha vingut prestant senyaladíssims serveys, he de fer constar que en la prodigalitat de recompensas que hi ha hagut, los únichs estranys a ellas fins avuy han sigut los veterans, fora del escent de drap que 'ls hi concedí en Primo de Rivera.

L'Ajuntament, suspés en sas funcions y desamparat de la autoritat espanyola, que ha brillat per sa ausencia y sols desitja anarsen, ha celebrat sa darrera sessió lo dia 21, protestant de la determinació de Merrit, dins del armistici. Lo mateix ha fet la Hisenda al incantarse 'ls yankees del Tresor.

La veritat es, pesi a qui pesi, que las autoritats espanyolas, comensant per la primera y acabant per la última, han abandonat per complet l'element peninsular y sols pensa cada un dels antichs caps visibles en fugir desseguida y de qualsevol manera, dihent «aquí queda aixó» y un vehinat indefens, un exercit de soldats héroes y mártirs y un armament en sa majoria fet a trossos al verificarse sa entrega, los fondos entregats de mala manera y rebuts de pitjor, empleats y sas familias sense llar y morint de fam, 8.000 espanyols en poder dels insurrectes y l'element indi entronc de tota cara blanca ¡A aquesta colla de negres los ha portat la inercia del govern y la... ineptitut, per no dir més, dels gobernants aquí enviats!

Lo cable, quina postura vaig anunciar ab anterioritat, no l'han obert al públich fins lo 21. Ja funcionan, encare que malament, casi tots los centres, dirigits per quefes militars yankees; los sellos de correus son també americans, y en los edificis públichs s'hi fican rótols en anglés; desde 'l 20 se publica en anglés la «Gaceta oficial», y per lo vist se tracta, més que d'una ocupació provisional, de una definitiva.

Respecte a aixó, entench per patriotisme que, sia de qui sia aquesta finca tan mal cuidada per Espanya, no deu jamay toruar a ella, puig seria causa de sa completa ruina en homes y diner. No més sanch inútil y reduhimnos en nostre miseria sense l'estúpit orgull de possehir colonias que aniquilan a la nació y sols enriqueixen als desanimats aventurers que sols van a treure diner sense mirar lo procediment pera 'l logro de sos inícuos fins.

En aquets dias se veu algun or americá, que 's ven per los soldats al 2030, ó sia deu pesos y mitj per cada cinch.

Lo Banch Espanyol Filipí, per efecte d'una generositat ab lo govern, que li deu un milió noucents vuytanta mil pesos, es probable que hagi de liquidar, ab la agravant de que per la Hisenda no se li dona cap garantía sobre deute confret en tan críticas circunstancias y representant lo patriotisme del Banch la salvació del Tresor. ¡Aqueix es lo pago que donan sempre las autoritats als sacrificis per la patria!

Montejo coroná 'l terme de son mando marítim ab un rasgo notable: lo transport «Cebú» y 'l canoner «Bulacan», a qual entrega 's negá Augustín lo 2 de maig, foren cremats y tirats a fons en mitj del riu y a sa entrada, obstruhintlo; lo públich que tant comentá aquí lo célebre telégrama «espartano», segons lo calificó tota aqueixa premsa, exclamá a una sola veu al coneixer tal determinació: «¡Hernán Cortés quemando sus naves!»

També s'ha comentat avuy molt lo primer telégrama del Govern a Jáudenes al restablirse 'l cable.

Quan tots esperavam—encare—algo que signifiqués un recort pera aquest desgraciat grupat d'espanyols, ens trobém que 'l govern preguntava, avans que res, per la salut del Sr. Cuervo, capitá de la fragata de la reserva, gobernador civil de Bulacan per vuyt dias, presoner després per Aguinaldo y per últim viatjer a Hong-Kong, ahont ená desde Cavite ab permís del «generalíssim» tagalo.

En lo que ha guanyat considerablement la població es en las «distraccions» pera 'l poble: tots los carrers se veuhen obstruhits per taulas de «monte», de «xabdiquí» y d'una especie de «ruletas», ahont indís, soldats espanyols y yankees, se passan lo dia jugant.

M. M. C.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

del dia 7 d' Octubre de 1898

Horas d'observació	Barómetro aneroide	Grav. d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular
9 m.	754	72		5'2	Ras	
3 t.	753	71				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Máxima	Mínim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.
9 m.	Sol. 36	16	22	S.	Cumul.	0'3
3 t.	Sombra 26		24	S.		0'3

No sabém com *El Liberal de Reus* pogué deduir de nostre escrit del dia 4 del actual que *Lo SOMATENT* no es partidari de la «Nació Catalana».

¿Protestar del dictat de separatistas pot enteneders que 'ls regionalistas catalans deixém de ser partidaris de la «Nació catalana»?

Repetimho per si 'l colega que escriu a raig de cup no 'ns va entendre ó no ho va volguer entendre.

«La nostra patria, y la de tot bon catalá es Catalunya», ó «Nació Catalana», que es sinónim, per mes que pesi a «El Liberal», «pero Catalunya autónoma y en plena possessió de tots sos drets, pero sempre formant part de l'Estat espanyol...»

¿Qué per volguer aixó hem de ser orates a la vista del «Heraldo» y de «El Liberal de Reus»? no 'ns fa tan amichs com avans.

Nosaltres a la nostra; ells a contribuir que «los paternales gobiernos del turno pacífico prosigan en su meritoria obra del engrandecimiento moral, material y geográfico de esta hidalga España.»

Empró protestém de las intencions que 'ns suposa 'l colega: vam creure que no devíam deixar passar sense protesta un article com aquell en que 's confonían molts conceptes respecte als regionalistas y publicat precisament aquí, que tots ens coneixém.

De protestas no 'ns en cal fer més; lo nostre programa prou l'havém explicat y nosaltres fins nos alegrém que la nostra protesta hagi donat ocasió a «El Liberal» pera escriure la resposta en la nostra hermosa parla.

Alguns propietaris d'aquesta ciutat que ho son de terras de las partidas Roquis y Monterola nos demanan que supliquém al president de Foment Sr. Más, procuri disposar s'acabi lo petit treball del camí de Aleixar desde 'l passeig Sunyer a l'empalme de la carretera de Alcolea, y qual petit treball se va comensar fa tres mesos.

No dubtém que 'l Sr. Más tindrà en compte una petició tan justa com es la de que 's tracta, tenint en compte que s'ha privat als propietaris de fer ús de dit camí durant la época més important del any ó sia la de recolecció de fruyts.

Los diaris de Barcelona s'ocupan ab interés del tifus que s'ha presentat ab intensitat a aquella ciutat y de las disposiciones dictadas per aquella primera autoritat civil encaminadas a evitar la propagació d'aquella malaltia.

S'ha ordenat, ab molt bon acert, que 's inspeccionin los mercats, que 's desinfectin las alcantarillas, que se socorri als indigents, extremar la vigilancia en las industrias insalubres, com rentadors, triperas, establiments de robas velles y que 's dongui compte de las infeccions y defuncions a la secció d'Higiene d'aquell Ajuntament.

Durent lo mes de Septiembre ocorregueren 78 defuncions, essent los districtes més castigats los de Dressanas, Hospital, las Corts, Hostafrerchs y Sans.

Secció oficial

Registre civil

del dia 6 d' Octubre de 1898

Naixements

Artur Bárbara Martí, de Anton y Antonia.

Matrimonis

Pau Fabregat Espinós, ab Rosa Ferré Barberá.

Defuncions

Jascinta Masip Serra, 19 anys, Aguilá 19.—Rafael Zaragoza Zamora, 39 anys, Jesús 35.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Santa Brígida.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Joan Bautista (Providencia)

Demà diumenge, a las 6 de la tarde comensará la solemne Novena que la Arxiofradia Teresiana tots los anys dedica a sa excelsa Mare, lu ilustre Doctora de la Iglesia Sta. Teresa de Jesús. Tois los dias a la citada hora, exposit S. D. M., se camensará ab lo reso del Rosari, cumpint així lo prescrit per S. S. y a fi de posar las indulgencias, seguirán les exercicis propis de la Novena y Sermó que tots los dias predicará lo Rvnt, P. Vidallet, de la companyia de Jesús, donant fi ab la reserva. La part de cant está confiada a las Religiosas d' aquest convent.

Parroquia de Sant Francesch

Demà a des cuarts de 8 del matí se celebrará la comunió general en Ntra. Sra. del Carme y a las 5 de la tarde s' resará lo Rosari durant la funció del Carme la cual será ab Exposició de Sa Divina Majestat y professó per l' Iglesia.

Sant de demà.—Sant Dionisi.

Secció comercial

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde del día d' ahir.

Interior	57'05	Cubas del 86	68'50
Exterior		Cubas del 90	50'62
Colonial		Aduanas	90'
Norts	24'10	Ob. 5 0/0 Almansa	79'25
Fransas	26'35	Id. 3 0/0 Fransa	41'25
Filipinas	78'75		

PARIS

Exterior 42'35 Norts

GIROS

Paris 51' Londres 38'25

Se reben ordres para operaciones de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paisos.

J. Marsans Roi

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	57'05	Aduanas	90'25
Exterior		Norts	24'35
Amortizable		Fransas	26'30
Cubas 1896	68'50		
Cubas 1890	50'87	Obs. 6 0/0 Fransa	80'50
Exterior Paris	43'40	Id. 3 0/0	41'50

GIROS

Paris 51' Londres 38'25

Ordres de Bolsa para Barcelona, Madrid y Paris.—Compra y venta al comptat de tota classe de valors.—Descompte de cupons.—Compra de monedas d' or y bitllets de tots los paisos.

Anuncis particulars

En lo Velódromo

—Repara aquesta inglesa quin elegant y distingit traje de ciclista.

—La veritat que no li falta res: pantalón «bombax», polaynas de curyo, americana ab coll alt, la seva corbata y agulla SPORTMAN.

—Lo que le favoreix molt es la tela que está confeccionat.

—Es clar; es lo CHEVIOT INGLÉS que ven la casa PORTA a 7'50 pessetas lo «corte».

ESCORIAS THOMAS.—Végis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse a casa Gambús, carrer de Vilá Bou) 12.

¿Qué es hernia?

La hernia, terme facultatiu que significa lo que vulgarment s' anomena quebradura, quabranca, relaxació,

(Trenca), es la separació dels teixits que forman la paret del ventre, per quina obertura surten los intestins.

¿Cóm se coneix?

Per la excrecencia, (bulto), més ó menós tou ó més ó menós gros que apareix estant dret y desapareix las més de las vegadas tirantse al llit.

¿Quinas son sas consecuencias?

La persona que sofreix aquesta dolencia orgánica, que apareix moltes vegadas insensiblement y per relaxació natural dels teixits, ó be a consecuencia d' un esforç voluntari ó involuntari, com es lo tossir ó estornudar, está exposat continuament a una mort horrible; per aixó basta una mala digestió, ó una retita inflamació en la vora de l' anella ú obertura que deix passar l' intestí para efectuar-se la estrangulació del mateix.

Consecuencia de lo dit es lo creure que que se vol armatost mentres tingui l' nom de braguer ja las suficient para aliviar sa dolencia, quan no es aixís, sino que es precis que l' braguer sia aplicat en cada cas, per personas coneixedoras de son mecanisme, y no per mans inexpertes, que colocan braguers al atzar, com si operació tan delicada fos la cosa més senzilla.

Braguets de cauchou, ab resort per la prompta curació dels tendres infants.

Tirants Omoplátics para evitar lo carreament d' espatllas.

Faixas hipogástricas para corretgir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias, ab llarchs anys de practica en la casa de D. Joseph Clausolles de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

ESCOLA MERCANTIL

DIRIGIDA PER

Don Salvador Sotorra Barrera

Mestre superior y Contador de fondos provincials y municipals

Carrer del Hospital, 5, principal.—REUS.

En aquesta escola, dedicada especialment a la ensenyansa practica mercantil, poden los alumnos, en breu temps,

Primer. REFORMAR sa defectuosa escriptura transformantla en hermosa lletra inglesa, rápida y comercial.

Segon. Aprendre, baix un procediment practich, la TENDURIA DE LLIBRES para poguer desempeñar ab acert lo delicat càrrech de TENDOR DE LLIBRES.

Tercer. Cursar los idiomas FRANCÉS, INGLÉS y ALEMANY.

Quart. Fer un estudi de CÁLCULS MERCANTILS ab operaciones de BANCA y BOLSA.

Quint. Practicar la ORTOGRAFIA castellana y la CORRESPONDENCIA MERCANTIL.

Sis. Práctica de DOCUMENTACIÓ COMERCIAL.

Nota.—S' organisa y s' porta la comptabilitat de casars de comers en sos propis escriptoris, y s' resolen consultas sobre organizació de comptabilitats especials.

PERA 'LS MORTS

Riquissim y variat assortit de coronas, flors artificials, rams, pensaments y demás adornos propis para nitxos, panteons y sepulturas y arreglo dels propis objectes que s' trobin fets malbé.

Ultima novetat y molt de gust a preus limitadissims.

Se trobará en lo domicili de las germanas

RIFOLL

Carrer de S. Joan, 18, 2.^{on} Reus.

Diversions públicas

TEATRO FORTUNY

Certámen literari humorístich de la societát «La Palma»

En la Secretaria de dita societát se troban de venda de dotze a una de la tarde y de vuyt a deu de la nit las localitats para l' acte de la repartició de premis als escriptors que 'ls han obtingut en dit Certámen.

L' acte del repartio tindrà lloch lo diumenge dia 9 del actual, comensantse a las nou de la nit.

Telégramas particulars de «Lo Somatent»

Paris 7, 4 matí.

Acaba de tenir lloch ab lo teatre plé, estreno «Terra baixa» obtenint éxit colossal.

La Guerrero y Díez Mendoza ovacionats.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució,

En contestació als telégramas que s' expediren para recabar l' indult del reo Domingo Amorós Anguera, se rebé ahir en aquesta ciutat lo següent:

«Sr. Qüefe Superior Palau a D. Emili Vellvé, Alcalde President accidental Ajuntament.—D' ordre de S. M. passó son telégrama a President Consell Ministres per si en sa vista l' Govern troba motiu para aconsellarli exercici regia prerrogativa d' indult a favor reo Domingo Amorós.»

També s' expelí l' següent:

«Marqués de Vistabella, Senador.—Madrid.—Junta magna representant totas las forsas vives de Reus acordá telegrafiar President Consell Ministres se servís inclinar a S. M. indult reo Domingo Amorós Anguera evitant un dia de dol a nostra morigerada població; ab aquest motiu suplico se serveixi interessarse eficazment assumpto, agrahintli comunicui resultat de sas gestions para obrar conforme fins veure si es possible alcansar magnánim cor Reyna dita gracia que tot Reus solicita.

President Centro Lectura, Eugeni Mata.»

Ahir a las nou de la nit se va reunir la Associació Agrícola para l' pendent assumpto de la brisa; acordantse lo donar un vot de gracias a la Junta Directiva y comissió nombrada para que obri tal assumpto com millor oregui per los interessos dels associats.

Demà a las nou de la nit tindrà lloch en lo «Teatro Fortuny» l' acte solemne de repartir los premis als escriptors que 'ls han obtingut en lo certamen de «La Palma».

La festa promet ser molt lluhida. Segons noticies quedan despatxadas casi totas las localitats.

Lo recaudat en la Administració de Consums en lo dià d' ahir per diferents especies puja la cantitat de pessetas 1100'57.

Varietats

Instantánea

A mon estimat àmic y distingit escriptor Pere Cavallé.

De demà en vuit, será la festa, diu cofoya molta gent, tota la que pensa celebrarla y gaudirla, esperan impacients grans y petits contant los dias que mancan, ab la falera dels noyets per la aubada del dia de «Reys». Y crech haver fet bona comparansa perque aixís com hi ha alguns nens que en esmentat dia no esperan juguinas perque en sa pobre infantesa ni ilusions poden tindre; hi ha algunas personas també que en sa trista y malaltisa existencia desconeixen aytais jorns de goig y esbargiment. Son flors de cementiri, voltadas de tristor, vivint en lo silenci, la vida, lo moviment lo senten allá d' enllá, tot lo més lo veuen de passada.

Y ab irreflexiva següritat son esperadas las festas, com los juguets los nins. Com si 'ls juguets y las festas fossin misatjes de la gaubansa per tothom, com si fos eterna la alegria de tota festa y no s' pogués entorbolir ni ofegar, com si tingués més forsa que la llum del sol, que es la alegria del mon.

Pénsati un poch, la alegria té per ánima ó es companyona de la tristesa, es un esforç fet fugint d' ella, es un remey que s' cerca per lo mal d' anyoransa. No es la salut, es lo desitj d' estar hó.

Després de las bromas, dels balls ó de las alegroyas cansons y de las riallas, ve l' cansanci lo fátich que aclara, com recordant lo fi, que fa pensar en lo ne res.

Tant las festas bárbaras, de las edats primitives, com las luvuriosas bacanals romanas, com las tradicionals festas majors d' avuy, com las refinadas «soires» de nostra aristocracia, foren y son rebudas per la ilusió y las despedeix lo desengany, obra ó rastre del temps.

Al finir tota mena de festa, sembla al entorn surar una somnolienta boyra, lo agredols regust del esbarjo de tota nit vetllada alegrement. La gatzara del retorn te molta tristesa íntima é inconscient, es la última espurna de la desvanescuda alegria, que com lo darrer raig de sol acoloreix fortament lo cel que poch a poch cubreixen las tenebres. Aquellas gayas exclamacions, son la posta de la foye alegria, presentin la pensadora nit...

Felissos se poden creure tots los que ab dalé esperan los dias festius, ells tenen fé en quelcóm éconortedor que 'ls farà oblidar y endolsir las amargors de llurs existencias, ells trobavan a sa melangia remey y sentirán lo goig de viure. Ells com las aurenetas podrán fugir de las terres fredas, desgarnidas de flors y rublertas de corsecadas fullas, per amor en les floridas mercé a la fecundanta primavera.

HORTENSÍ GÜELL.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS:

De Reus & Barcelona

5:04 m. correo (Per Vilanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y diptes, (per Vilanova).
12:44 t. mercancías, segunda y tercera.
1:57 t. correo (per Vilanova).

De Barcelona & Reus

5:25 m. (per Vilafranca).
9:46 m. (per Vilanova).
1:58 t. per id.
7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus & Mora

9:33 m. — 1:04 t. — 3:10 t. — 7:19 y 9:57 nit.

De Mora & Reus

4:24 m. — 8:00 m. — 12:05 t. — 6:04 t. — 7:36 n.

De Reus & Tarragona

9:30 m. — 9:47 m. — 2 t. — 7:04 t.

De Tarragona & Reus

7:30 m. — 12:25 t. — 4:30 t. — 8:20 n.

De Reus & Lleyda

8:40 m. — 5:23 t.

De Lleyda & Reus

5:50 m. — 3:50 t.

De Reus & Vimbodí
1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª
De Vimbodí & Reus
9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.
De Tarragona & Valencia
9:30 m. y 7:43 n.
De Valencia & Tarragona
11 m. y 6:30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8:30 m.
De id. per Sant Vicens, 1:30 t.
De Barcelona (per Tarragona) 9:30 m.
De id. directe 10:45 m.
De id. id. 1:30 t.
De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7:30 t.
De Madrid y Zaragoza 2:30 n.
De Lleyda y Huesca 7:30 n.
Dels pobles servits per peatons 9:00 m.

SORTIDAS

Perá Barcelona á las 5:00 m.
Perá id. á las 2:00 t.
Perá id. y extranjer, per Tarragona, 7 tarde.
Perá Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens á 5 m.
Perá Tarragona, per Sant Vicens, á las 5 m.
Perá Tarragona, Valencia, Murcia y Andalucía, 7 nit.

Perá Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarragona y sas líneas á las 8:00 m.
Perá Madrid, Aragón, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 4 t.
Los pobles servits per peatons á las 11:30 m.
Nota.—Deu tenirse present que tots los barcos que portan tropas de refors á las Antillas y Filipinas, portan també correu.

HORAS DE DESPAIG

Certificats de deu á onze matí y de 5:30 á 6:30 tarde. Valors declarats y objectes assegurats de deu á onze matí y de 5:30 á 6 tarde.
Apartats de 9:30 á 11:30 matí y de 3 á 3:30 tarde y de 7:30 á 8 nit.
Llista de Correus de deu á 11:30 matí y de 3 á 3:30 t.
Reclamacions de deu á detze matí.
Nota.—Entrega de valors las mateixas heras de despaig.

SERVEY DE BUSSONS

Los dels Estanachs se recullen á las 12 del matí, 6 de la tarde y 9 de la nit, lo de la Administració 5 minuts avans de la sortida de las expedicions y de las Estacions á la arribada dels trens correus.
Los impresos, mostres, periódichs, papers de negocis y medicaments deuen entregarse á má en la Administració.

SERVEY DE LA CARTERIA

Los Carters surten á distribuir la correspondencia á las 9 y 11:30 del matí—3 de la tarde y 8 de la nit.
Reus á primer d' Octubre de 1898.—L' Administrador, Luci Reso.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS SALES DE STASSFURT

COM ADOB FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA:

KAINITA, ETC.

Lo més econòmic, lo més efíca, lo més durader. batx garantia del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIÓ GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA